

SPİNAL TRAVMALAR

Dr.H.SELİM KARABEKİR
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ NÖROŞİRÜRJİ
ANABİLİM DALI

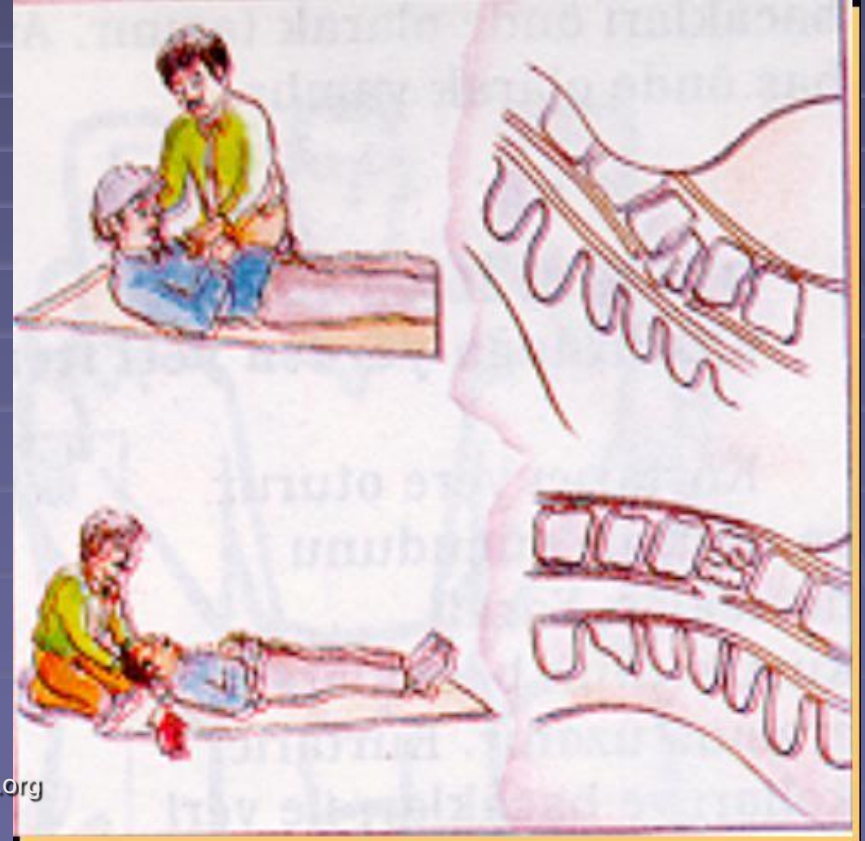
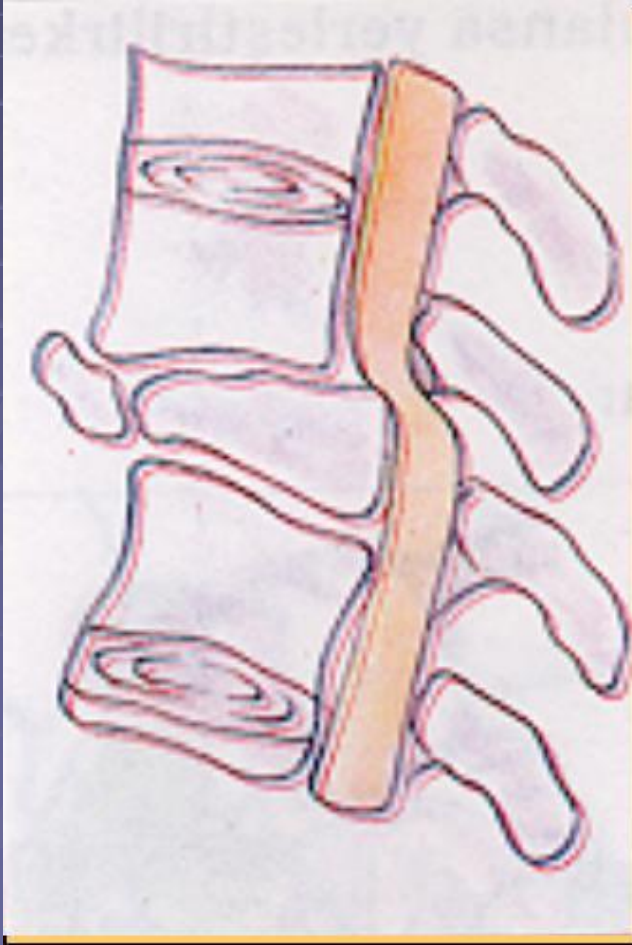
- *“Boyun omurlarında kayma olan bir adamı muayene ettiğinde kolları ve bacaklarını hareket ettiremediğini görürsün. Ereksiyon halindeki penisinden idrar damlamaktadır ve adam bunun farkında değildir. Böyle bir adamı muayene ettikten sonra şunu demek zorundasın: Tedavisi olmayan bir hastalık.”*

Edwin Smith Surgical Papyrus(M.Ö.500)

(1930'da Breasted tarafından tercüme edilmiştir)

- BİLİNCİ AÇIK YADA KAPALI HERHANGİ BİR TRAVMA HASTASINDA AKSİ İSPAT EDİLENE KADAR SERVİKAL TRAVMA DÜŞÜNÜLEREK MUTLAK RİJİD BOYUNLUK TAKILMALIDIR

Servikal yada omurga travmalarında yanlış taşıma yada korumasız m¼dahale felçlere yada ¼l¼me yol açabilir.

COLLAR(BOYUNLUK) TIPLERİ

Nelson collar

Philadelphia collar

**Soft (spongios)
collar**

SPİNAL TRAVMA

- ÜLKEMİZDE HER YIL 2086 VERTEBRO-MEDÜLLER YARALANMA OLGUSU HASTANELER ULAŞMAKTADIR.
- YİNE AYNI KAYNAKLARA GÖRE 1300 OLGU İSE HASTANEYE ULAŞAMADAN KAYBEDİLMEKTEDİR.
- YARALILARIN %86'SI İLK 6 SAATTE,
- 24 SAATTE İSE BU ORAN %98.5' ULAŞMAKTADIR. (Hancı M.Nörotravma Sempozyumu Mayıs 2004)

SPİNAL TRAVMA

- HASTA TRANSPORTU %22
AMBULANSLA YAPILMAKTA
- %61 ÖZEL ARAÇ
- %12 RESMİ ARAÇLAR (%90 POLİS)
- GENELLİKLEDE OMURGA
YARALANMALI HASTALAR BU
ARAÇLARDA OTURTULARAK(!!!)
TAŞINMAKTADIR.

SPİNAL TRAVMA

- OMURİLİK YARALANMALARINDA ÖLÜMLERİN % 10'u İLK 5 DAKİKADA (solunum durması ve kardiak arrest)
- % 54' ü İLK YARIM SAATTE OLMAKTADIR.
- İLK YARDIM İLE % 18, HASTANE TEDAVİSİ İLE % 20 KADARININ ÖLÜMDEN KURTARILABİLECEĞİ HESAPLANMIŞTIR.

SPİNAL TRAVMA

- POTANSİYEL OMURGA-OMURİLİK YARALANMALI HASTALARIN ERKEN DEĞERLENDİRİLMESİ KAZA YERİNDE BAŞLAR.
- OMURİLİK YARALANMALARININ YAKLAŞIK % 3-25'i NAKİL SIRASINDA VEYA UYGUN YAPILMAYAN İLK MÜDAHALELERDE OLDUĞU TAHMİN EDİLMEKTEDİR.
- OMURGA YARALANMALARINDA HASTANEYE GETİRİLMEDEN ÖNCE MUTLAK **OMURGA STABİLİZASYONU** SAĞLANMALIDIR.

SPİNAL TRAVMA

- 1970'Lİ YILLARDA OLGULAR KOMPLET İKEN, 1980'Lİ YILLADAN SONRA İNKOMPLET LEZYONLARLA BAŞVURMAYA BAŞLAMISLARDIR.
- TÜM DÜNYADA OMURGA İMMOBİLİZASYONU ARTIK TÜM DÜNYADA KESİN BİR KURAL OLARAK KABUL EDİLMİŞTİR.

SPİNAL TRAVMA

- POTANSİYEL OMURGA YARALANMALI HASTALARDA İLK YARDIM:
- RESUSİTASYON
- İMMOBİLİZASYON
- KURTARMA
- NAKİL

SPİNAL TRAVMA

- KAZA YERİNDE ACİL ÖNLEMLER:

1/ HASTANIN, KAZA YERİNDE BULUNAN DİĞER KİŞİLERİN ve ACİL SERVİS ELEMANLARININ YARALANMASINI ÖNLEMEK, HASTAYI ve YARALANMAYA SEBEP OLAN OLAYI HIZLA DEĞERLENDİRMEK

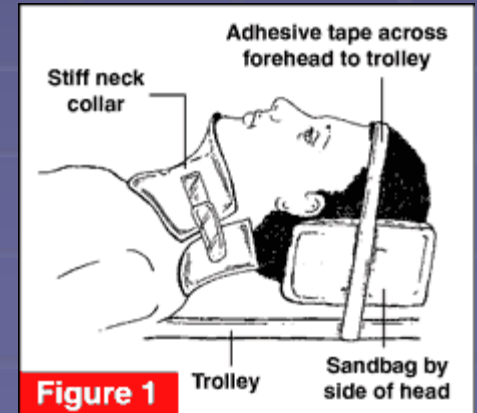
2/ HASTAYI KAZA YERİNDEN DAHA GÜVENLİ BİR YERE TAŞIMAK

SPİNAL TRAVMA

3/ TEMEL YAŞAM DESTEKLERİNİN, YETERLİ HAVA YOLU, SOLUNUMUN DESTEKLENMESİ, VARSA KANAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

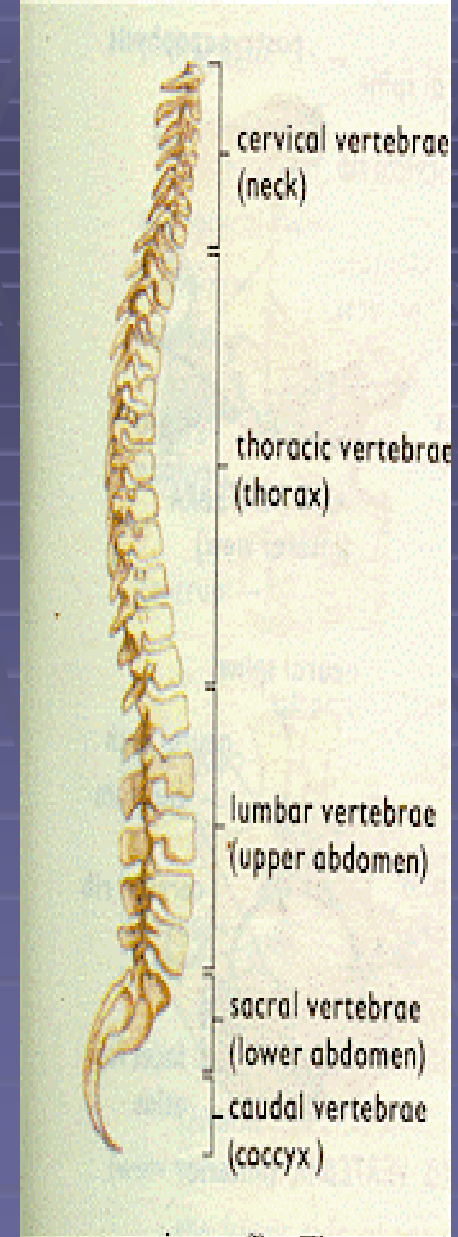
4/ OMURGA STABİLİZASYONUNUN SAĞLANMASI ve KIRIKLARIN DESTEKLENMESİ

5/ UYGUN BİR HASTANEYE NAKLEDİLMESİ

SPİNAL TRAVMA

- OLGULARIN % 50'Sİ TRAFİK KAZALARI,
- %25'İ SPOR AKTİVİTELERİ SIRASINDA GELİŞİR.
- TRAVMA SONRASI EĞER SPİNAL KORD YARALANMASI GERÇEKLEŞİRSE ve LEZYON ALTINDAKİ BÜTÜN SOMATİK ve OTONOMİK REFLEKSLER, MOTOR ve DUYSAL FONKSİYONLAR KAYBOLMUŞSA BUNA **SPİNAL ŞOK** DENİR.

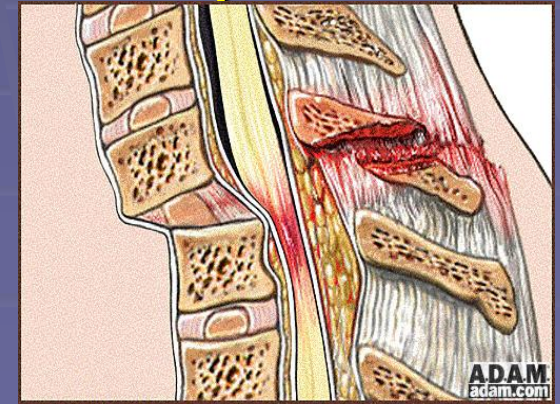
SPİNAL TRAVMA

- SPİNAL ŞOK:
- BİR KAÇ GÜN İLE BİR KAÇ HAFTA SÜREBİLİR.
- ŞOK DÖNEMİ GEÇİNCE LEZYONUN ALTINDAKİ SOMATİK VE OTONOMİK REFLEKSLER DAHA ŞİDDETLİ OLARAK ORTAYA ÇIKAR.

SPİNAL TRAVMA

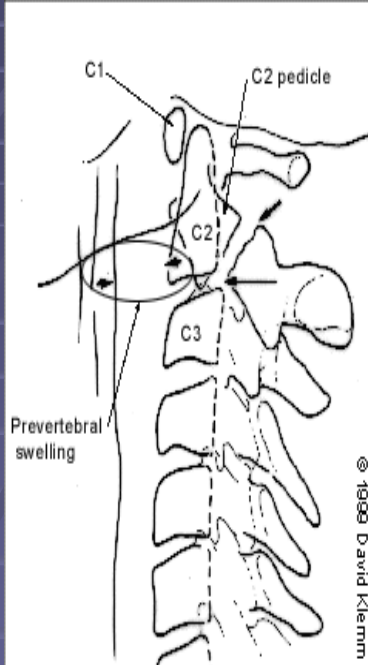
- SERVİKAL VERTEBRA YARALANMALARI:
- Servikal vertebra yaralanmaları direkt servikal bölgeye olan bir darbe yada yüksek bir yerden kalça üzerine düşme sonucu oluşur.
- Atlasın en zayıf noktaları ön ve arka arkusları olup burada tek veya multipl fraktürler oluşabilir.

SPİNAL TRAVMA

- Üst servikal bölgede ayrıca kompresyon ve fleksiyon kuvvetlerinin kombinasyonu sonucu Hangman fraktürü meydana gelir. Bu fraktür aksisin nöral arkusunun vertebra korpusundan bilateral avülzyonu ile birlikte odontoid proçesin sağlam kalacak şekilde aksisin 3. servikal vertebra üstündeki dislokasyonudur.
- Bu fraktür tüm servikal fraktürlerin % 7'sini oluşturur.

SPINAL TRAUMA

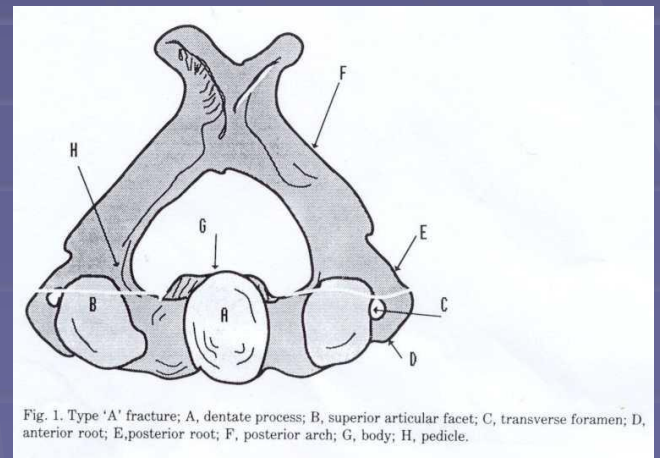
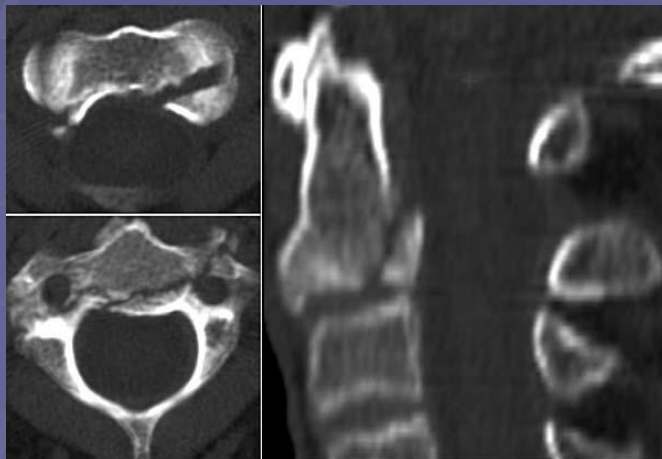
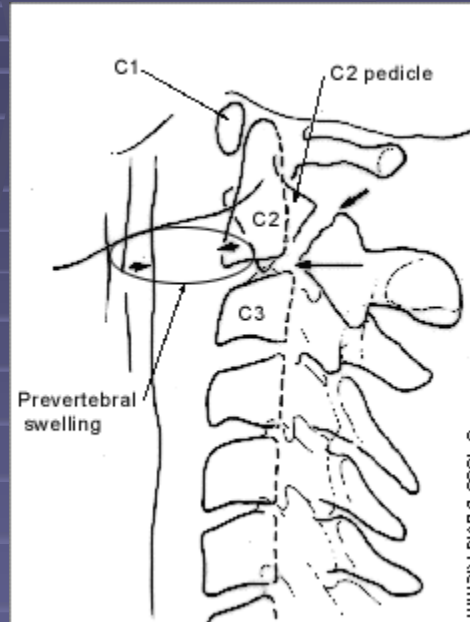
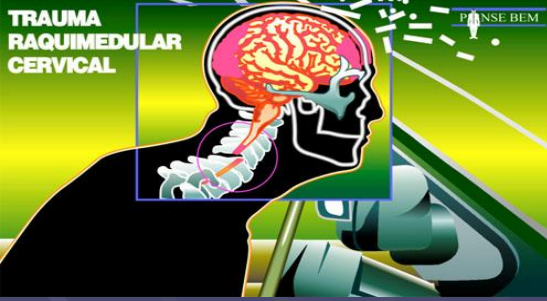
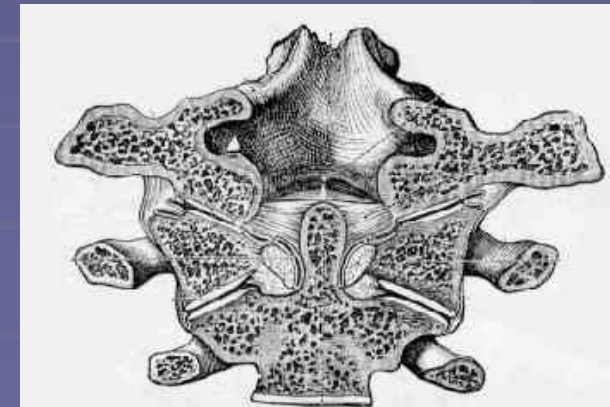
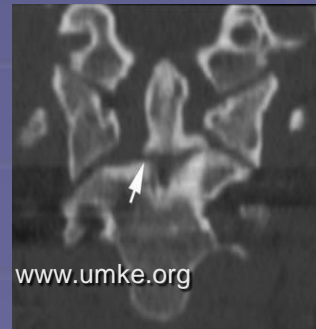
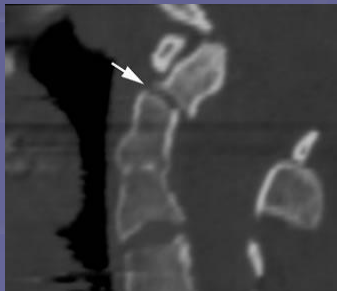

Fig. 1. Type 'A' fracture; A, dentate process; B, superior articular facet; C, transverse foramen; D, anterior root; E, posterior root; F, posterior arch; G, body; H, pedicle.

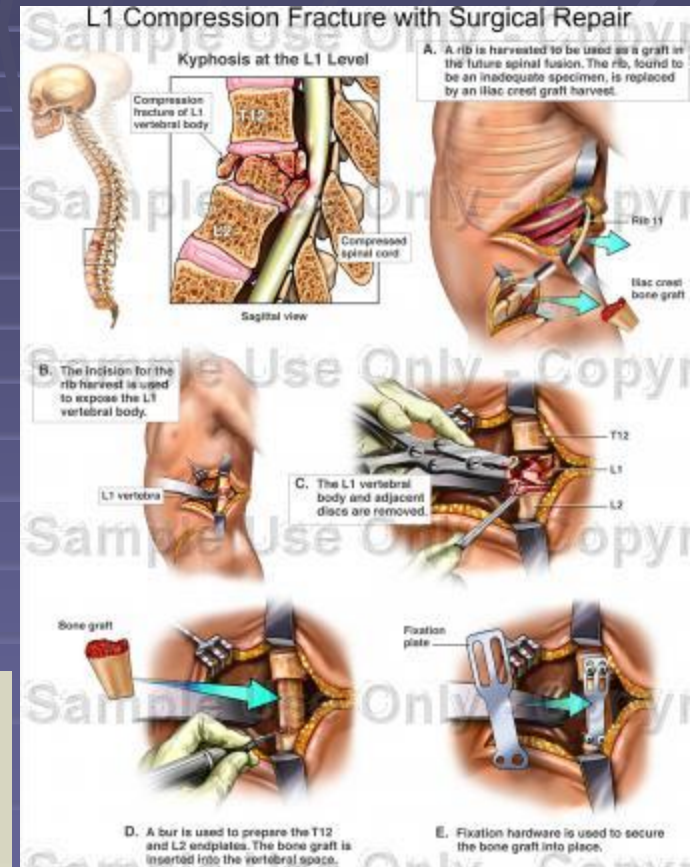
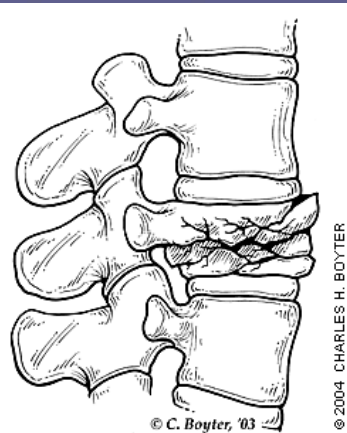
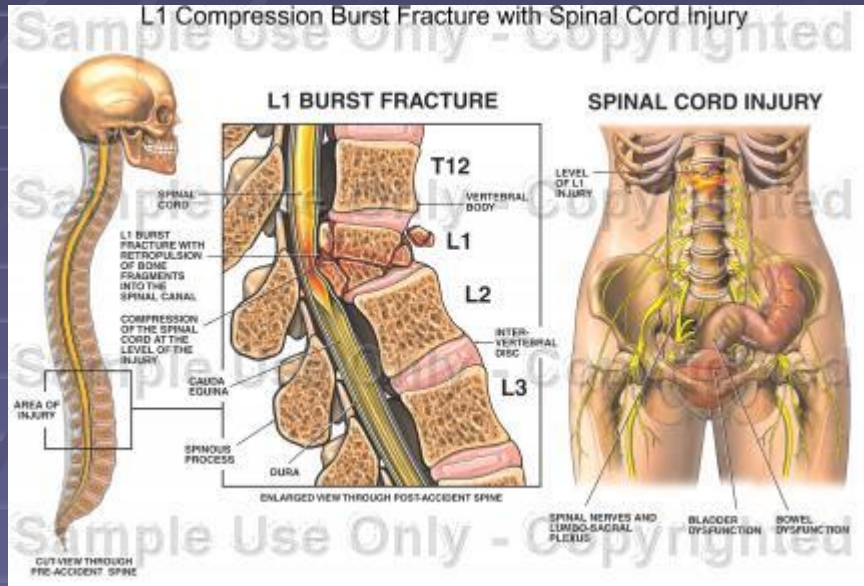
SPİNAL TRAVMA

- ŞİDDETLİ HİPERFLEKSİYON ve EKSTANSİYON KUVVETLERİNE BAĞLI OLARAK ODONTOİD PROÇES FRAKTÜRÜ OLUŞABİLİR.
- TÜM SERVİKAL FRAKTÜRLERİN % 7-14'ünü MEYDANA GETİRİR.
- MORTALİTE % 4-8 ARASINDA OLUŞUR.

SPİNAL TRAVMA

- FRAKTÜRLER BURST ve KOMPRESYON OLARAK İKİYE AYRILIR.

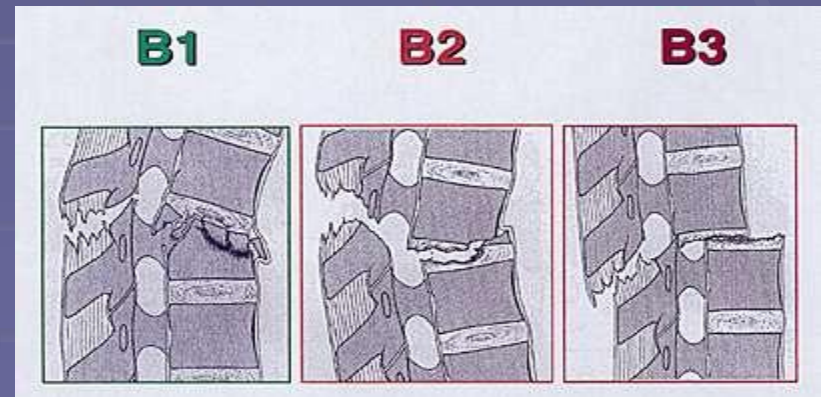

SPİNAL TRAVMA

- TORAKAL VERTEBRA YARALANMALARI:
- FRAKTÜRLERİN BÜYÜK BİR BÖLÜMÜ ORTA ve ALT TORAKAL SEVİYELERDE OLUŞUR.
- FRAKTÜRE YOL AÇAN KUVVETLER ESAS OLARAK HİPERFLEKSİYON, ROTASYON, TORSİYON, TRANSLATERAL NATÜRLÜDÜR.
- TORAKAL KORD TRAVMALARI SERVİKALLER GİBİ YAŞAMI TEHDİT ETMEZ.
- EŞLİK EDEN AKCİĞER veya ABDOMİNAL TRAVMALAR NEDENİYLE YARALANMA KOMPLİKE HALE GELİR.

www.umke.org

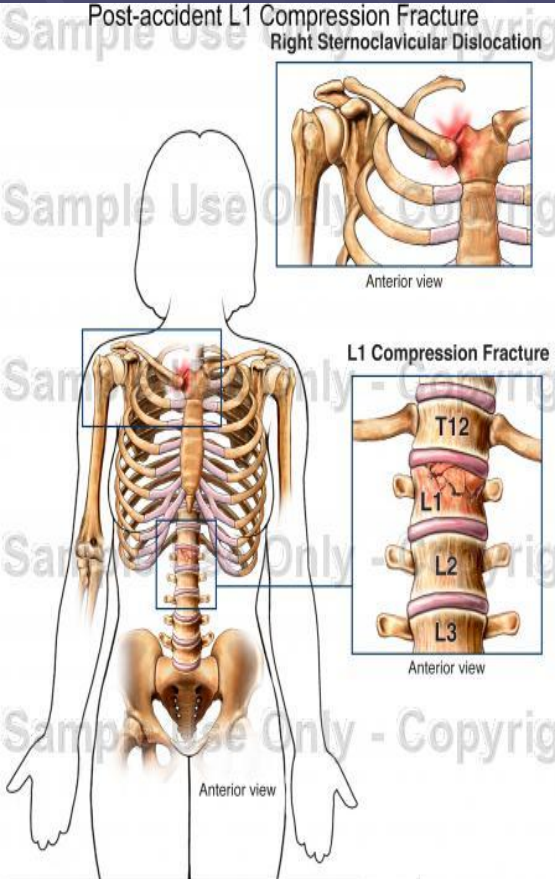

SPİNAL TRAVMA

■ LOMBER VERTEBRA FRAKTÜRLERİ:

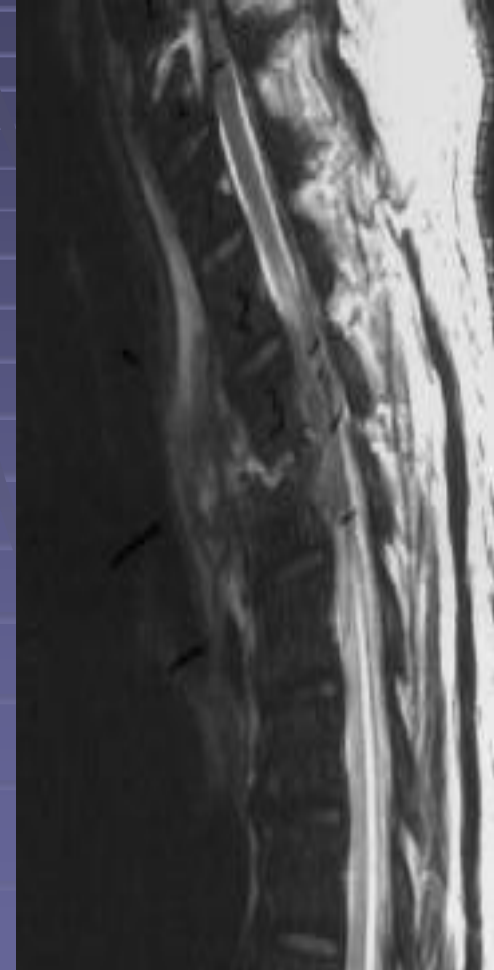
- EN SIK GÖRÜLEN SPİNAL TRAVMA ŞEKLİ HİPERFLEKSİYON SONUCU ORTAYA ÇIKAN ve BİR veya BİRDEN FAZLA SAYIDAKİ KORPUSUN ÖN BÖLÜMLERİNİN KAMA ŞEKLİNDEKİ KOMPRESYON FRAKTÜRLERİDİR.

- ÜST ve ORTA LOMBER BÖLGEDE RASTLANIR.

SPİNAL TRAVMA

- OMURGA YARALANMALARINDA GELİŞEN KOMPLİKASYONLAR:
- ÖDEM
- KANAMA
- VASKÜLER YETERSİZLİK
- ENFEKSİYON
- SPAZM
- AĞRI
- DEKÜBİTLER
- EKLEM ANKİLOZLARI ve TENDON KONRAKTÜRLERİ

SPİNAL TRAVMA

- TEDAVİ:
- SPİNAL KORD (OMURİLİK) YARALANMALARININ TEDAVİSİNDEKİ TEMEL AMAÇ SPİNAL KORDU HARABİYETTEN KORUMAK, FRAKTÜR ve DİSLOKASYONU AZALTMAK, FRAKTÜR veya DİSLOKASYONUN BULUNDUĞU VERTEBRANIN ALT ve ÜST SEVİYELERİNDEKİ VERTEBRALAR İLE STABİL BİR İLİŞKİ İÇERİSİNDE OLMASINI SAĞLAMAK.

SPİNAL TRAVMA

- TRAVMA OLGULARINDA SPİNAL KORDUN CERRAHİ EKSPLORASYONU İÇİN MUTLAK 3 ENDİKASYON VARDIR:
- A) SPİNAL KORDUN PENETRAN YARALANMALARI,
- B) HASTANIN NÖROLOJİK TABLOSUNUN GİDEREK KÖTÜLEŞMESİ
- C) SPİNAL KORD ÜZERİNDE KEMİK veya KARTİLAJ FRAGMANLARININ BULUNMASI

SPİNAL TRAVMA

TEŞEKKÜRLER